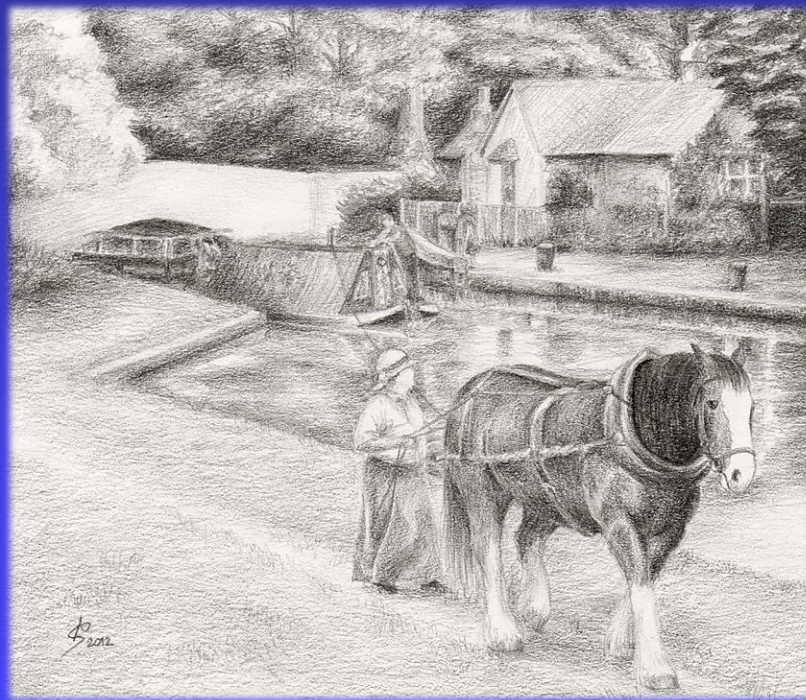

Historie vnitrozemské plavby v Evropě

Andrea Seidlová

Pardubice, 7. 12. 2023

Historie vnitrozemské plavby v Evropě

Obsah

- 1 Historický význam vodních cest
- 2 Plavidla a vnitrozemské vodní cesty
- 3 Britské ostrovy
- 4 Oblast Nizozemí, Belgie a Francie
- 5 Oblast Rýna a vodní cesty na území Německa
- 6 Oblast Dunaje
- 7 Vnitrozemská plavba na území ČR

1 Historický význam vodních cest

Orientační

Strategický a válečný

Politický

Hospodářský

Dopravní

2 Plavidla a vnitrozemské vodní cesty

- 2000 př.n.l. – první velké lodě (Egyptané, Féničané, Řekové, Římané)
5. stol. př.n.l. – začátek stavby Velkého průplavu (Čína)
9. - 10. stol.n.l. – první lodě s kýlem (Vikingové)
- 1497 – výstavba první plavební komory se vzpěrnými vraty (severní Itálie)
- 1803 – první parník konstruktéra Roberta Fultona
- 1829 – vynález lodní vrtule (Josef Ressel)

2 Plavidla a vnitrozemské vodní cesty

Archeopark Všeřtary, 2007

Piramides de Güímar, Tenerife, 2006

„Ludvíkův průplav“, Dietfurt, 2006

Canal de l'Oureq, Paris, 2001

2 Plavidla a vnitrozemské vodní cesty

Type of inland waterways in Europe (Source: STC-NESTRA based on UNECE information)

3 Britské ostrovy

18. - 19. stol. – výstavba průplavů ve Velké Británii
(čluny „narrowboat“; 20 x 2,1 m; nosnost 25 – 30t)

Loch Ness, 2023

River Stort, Bishop's Stortford, 2008

Loch Ness, 2023

River Stort, Bishop's Stortford, 2008

[Neptune's Staircase – Mapy Google](#)
[UK Canal Map - Inland Waterways](#)

4 Oblast Nizozemí, Belgie a Francie

od 13. stol. – kanály v Nizozemí a Belgii

Oosterdok, Amsterdam, 2023

Magere Brug, Amstel, Amsterdam, 2023

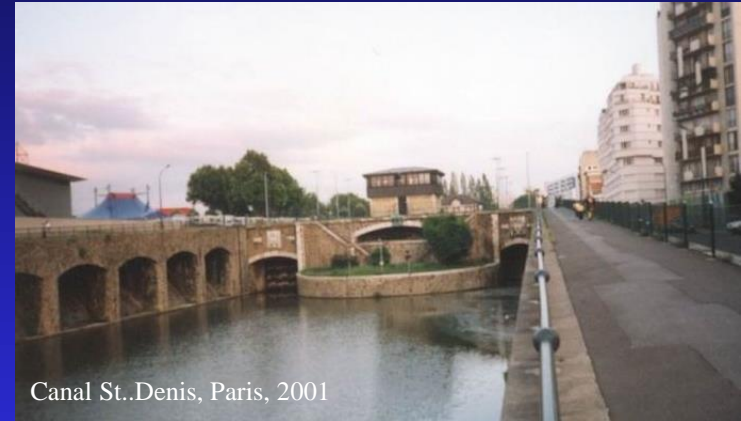
Walter Suskindbrug, Herengracht, Amsterdam, 2023

4 Oblast Nizozemí, Belgie a Francie

19. stol. – výstavba průplavů ve Francii
(čluny „péniche“; 38,5 x 5,05 m; nosnost 270 t)

Canal St.Martin, Paris, 2001

Canal St..Denis, Paris, 2001

Seine, Paris, 2001

5 Oblast Rýna a vodní cesty na území Německa

Rýn

1899 – průplav Dortmund-Ems (nosnost lodí 750 t)

1914 – průplav Rhein-Herne (1350 t)

5 Oblast Rýna a vodní cesty na území Německa

Mittellandkanal

5 Oblast Rýna a vodní cesty na území Německa

Mittellandkanal

5 Oblast Rýna a vodní cesty na území Německa

Labe

5 Oblast Rýna a vodní cesty na území Německa

Main-Donau Kanal

Main-Donau Kanal, Engelhartszell, 2006

6 Oblast Dunaje

Dunaj, Regensburg, 2022

6 Oblast Dunaje

Dunaj, PK Jochenstein, 1999

Dunaj, PK Jochenstein, 2022

7 Vnitrozemská plavba na území ČR

- 6. – 7. stol. – první zmínky o plavbě na Vltavě a Labi
- 10. stol. – první přístavy v Ústí nad Labem, Mělníku, Litoměřicích
- 1057 – Zakládací listina kapituly litoměřické
- 14. stol. – stavba propustí pro vory (Karel IV)
- 16. stol. – regulace Vltavy, první dvě plavební komory v Modřanech a v Županovicích
- 17. stol. – regulace Labe pod Prahou

7 Vnitrozemská plavba na území ČR

1777 – navigační patent (Marie Teresie)

1821 – „Labská konvence“

1822 – „Pražská plavební společnost“

1841 – první vltavský parník Bohemia

1863 - 1866 – řetězové parníky (Hamburk – Mělník)

19. - 20. stol. – kanalizace Vltavy a Labe

1930 – první motorové lodě

1936 – „Baťův kanál“ (Otrokovice – Rohatec)

1952 – vznik ČSPLO, n.p.

7 Vnitrozemská plavba na území ČR

Děkuji za pozornost

Zdroje

- [1] *Allgemeines über die Donau.* [online] Donaukommission. Budapest. URL <http://www.danubecommission.org/dc/de/die-donauschiffahrt/540-2/>
- [2] *Anfänge der Donauschiffahrt.* [online] SONNBURG - Gerhard Weckauf KG: Wien, 2018. URL <http://donauschiffahrt.at/geschichte/anfaenge-der-donauschiffahrt/index.html>
- [3] BITTEL, F. *Über das Flussschiffahrtsrecht der Donaumündungen mit besonderer Berücksichtigung der Rechtsverhältnisse der europäischen Donaukommission.* [online]. Inaugural-Dissertation der juristischen Fakultät der Friedrich-Alexander-Universität zu Erlangen. Mainz, 1899. URL: <https://archive.org/details/berdasflussschif00bitt>.
- [4] CALAS, P. Une chronologie du Canal du Midi. [online] *Le canal du Midi.* URL <http://www.canalmidi.com/>.
- [5] ČSPL, a.s. Historie společnosti. [online]. ARGO Group. URL <http://www.argogroup.cz/skupina-argo/spolecnosti-veskupine/csplas/historie-spolecnosti-5.htm>.
- [6] DÁVID, A., ŽARNAY, P., PIALA, P., Dunaj a jeho historický význam pre krajiny strednej a východnej Európy. [online] In *Svet dopravy.* ASATECH. Aug. 2015. ISSN 1338-9629. URL <http://www.svetdopravy.sk/dunaj-a-jeho-hospodarsky-vyznam-pre-krajiny-strednej-a-vychodnej-europy/>
- [7] FIELDS, N. *Řecká válečná loď - Triéra (500 - 322 př.n.l.).* Grada: Praha, 2009. ISBN 978-80-247-2884-1.
- [8] FORBES, R.J. *Studies in Ancient Technology.* Volume II, third edition. E.J. Brill: Leiden. ISBN 90-0400-622-2.
- [9] GASCOIGNE, B. History of canals. [online] *HistoryWorld.* 2001, URL <http://www.historyworld.net/wrldhis/PlainTextHistories.asp?historyid=aa19>.
- [10] HEIDE, E. The early Viking ship types. *Særtrykk fra sjøfartshistorisk årbok 2012.* Bergen: 2014.
- [11] *The Heritage of The Inland Waterways.* [DVD]. A Trent Television Productions, 2005.
- [12] *Historie.* [online] Bařův kanál o.p.s.: Veselí nad Moravou, 2018. URL <https://www.batacanal.cz/vodni-cesta/historie.html>.
- [13] Historie paroplavby. [online]. Praha: Prařská paroplavební společnost, a.s., 2011. URL <http://www.paroplavba.cz/historie.aspx>.
- [14] HUBERT, M: Paroplavba v Āechách. Praha: Svoboda-Libertas, 1993. ISBN 80-2050-345-5.
- [15] HUBERT, M., BOR, M.: Osobní lodě na Vltavě: 1865-1985. Praha: NADAS, 1985.
- [16] MARSH, Ch. M., DAVIS, E. A. J. Canals and inland waterways. [online] In *Encyklopaedia Britannica.* [Cit. 11. Āervence 2018] URL <https://www.britannica.com/technology/canal-waterway>.
- [17] ŠÁMALOVÁ, Z. Historie vodní cesty na dolním Labi. Výstavba zdymadla Střekov. Povodí Labe, státní podnik: Hradec Králové, 2009.
- [18] *Verkehrsweg Rhein.* [online] Wasserstraßen- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes. Generaldirektion Wasserstraßen und Schifffahrt. Standort Münster. URL http://www.wsd-west.wsv.de/wasserstrassen/verkehrsweg_rhein/index.html
- [19] KLUDAS, A. Lodě. Lektorované a doplněné vydání. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2006. ISBN 80-7238-494-5.